

firmapost@statnett.no

Oslo 20/9. 2022

Statnetts møte med Distriktsenergi om utveksling mellom nord og sør og mulighetene for å redusere flaskehalsene på kort og lang sikt.

Det er en kjent sak at Distriktsenergi over tid har vært svært opptatt av at flaskehalsene reduseres mellom nord og sør. I den anledning ønsker vi å spille inn noe spørsmål til Statnett før møtet mellom Distriktsenergi og Statnett den 27. denne måned.

Distriktsenergi er svært interessert i å få oversikt over hvilke tiltak som vurderes, hvilke som er bestemt iverksatt og tidsaspektet knyttet til ferdigstillinger.

Vi ser for oss tiltak både på kort og lang sikt.

Det vi har fanget opp fra Statnett sin side er at det jobbes med følgende:

Langsiktige tiltak:

- Nettutbygging – forsterkning av transportkanaler:
 - o 420 kV Sogndal-Aurland: Oppgitt i NUP 2021 med idriftsettelse 2027/2026, men har senere oppfattet at Statnett jobber mot idriftsettelse 2025
 - o 420 kV Sogndal-Modalen: Oppgitt i NUP 2021 som et prosjekt under planlegging – ikke gitt noen tidsangivelse i NUP, men skissert før 2030 på Statnett sine hjemmesider.
 - o 420 kV Gudbrandsdalen: Oppgitt i NUP 2021 som et mulig prosjekt på sikt med idriftsettelse før 2040.
 - o Vi har fanget opp at Statnett vurderer å forsere enkelte av prosjektene ovenfor, og ønsker en status på det samt informasjon om det er andre nettutbyggingsprosjekter mellom nord og sør i Norge (dvs. mellom NO3 og NO1/NO5)
- Installering av kraftelektronikk (faseskift og/eller back-to-back transformatorer)
 - o Eneste plass dette ble vurdert i NUP 2021 var på linje mellom Finnmark og Finland.
 - o Vi har fanget opp i intervju Europower hadde med Gunnar Løvås i januar at det vurderes å benytte denne type komponenter også for å styre nord-sør flyten.
 - o Hva er status på dette arbeidet, og når kan markedet forvente å bli informert om resultatet av disse vurderingene?

Kortsiktige tiltak:

Vi har ikke fanget opp at Statnett har noen planer på kort og mellomlang sikt for å øke utvekslingen mellom nord og sør i Norge utover innføring av Flow-Based Market Coupling.

En artikkel i [Teknisk Ukeblad](#) publisert 1. september viser at 10 aktører med produksjonsanlegg i NO3 og NO4 samlet har hatt et vanntap på over 2,3 TWh hittil i år grunnet manglende overføringskapasitet. Da har ikke den største produsenten i området, Statkraft, oppgitt sitt vanntap. Det er derfor grunn til å tro at over 5 TWh vann har gått tapt samtidig som kontinentet og de sørlige deler av Norge og Sverige opplever en kraftkrise.

Samtidig ser vi at kraftflyten fra nord til sør ligger langt fra de tekniske begrensningene, og tidvis mot prisretning.

I hvilken grad er Statnett moden for å se på alternative løsninger for å øke kraftflyten nord-sør?

Vi har ikke tilstrekkelig kunnskap til å kunne si hva som er best mulige løsninger, men følgende kan/bør vurderes:

- Drift med reduserte marginer/ redusert forsyningsikkerhet (N-0,9)
- Endringer i koblingsbildet som øker kraftflyten nord-sør
- Endringer i budområdekonfigurasjonen, også av hensyn til det finansielle markedet
- Bruk av motkjøp/spesialregulering for å styre produksjon og dermed kraftflyt nord-sør
- Innføring av Dispatch Hubs

Vi har et integrert nett mellom Norge og Sverige, og kraftflyten fra nord til sør går i hovedsak gjennom Sverige. Nå opplever vi flaskehalsen også gjennom Sverige, og vi kjenner til at det er store planer for blant annet aluminiumsindustri i Nord-Sverige. Dette gjør oss slik vi ser det sårbare i Norge og vi ser gjerne at Statnett kommer inn på om det foreligger noen «sårbarhetsvurdering» som påvirker behovet for å forsterke nettet ytterligere mellom nord og sør i Norge også av den grunn.

Vi ser fram til et konstruktivt møte.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.

Knut Lockert

Daglig leder